

ALKULUOKKATOIMINNASTA LUOPUMISEN VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI

Nurmijärven kunta, sivistys- ja hyvinvointitoimiala
lokakuu 2023

JOHDANTO

Vaikutusten ennakoarviointi on toteutettu sivistys- ja hyvinvointitoimialalla syksyn 2023 aikana.

Vaikutusten ennakoarvioinnissa on tarkasteltu kahta vaihtoehtoa. Vaihtoehto 1; Nykytila, joustava alkuluokkamalli kaikissa yksiköissä ja vaihtoehto 2; suorat luokat.

Vaikutusten ennakoarviointi toteuttaa kunnanvaltuuston toimeksiantoa (21.6.2023). Toimeksiantona oli laatia tarkempi suunnitelma alkuluokkatoiminnasta luopumisesta, kustannusvaikutuksista sekä vaikutuksista opetuksen järjestämiseen ja tilojen riittävyteen koko kunnassa.

Vaikutusten ennakoarvioinnissa on valittu tarkastelunäkökulmiksi lapsivaikutukset, henkilöstövaikutukset, taloudelliset- ja kustannusvaikutukset, vaikutukset oppilassijoitteluun, tiloihin sekä esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön.

Suunnitelma alkuluokkatoiminnasta luopumisesta:

Päiväkodin johtaja-rehtori-työparit ovat valmistelleet suunnitelman ja aikataulun omien alkuluokkiensa toiminnasta luopumisesta. Suunnitelmia laadittaessa tarkasteltiin eri alueiden oppilasennusteita, käytävissä olevia tiloja ja henkilöstöä. Tämän valmistelun pohjalta koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluiden yhteistyötiimi on laatinut seuraavan esityksen alkuluokkatoiminnasta luopumisesta:

Lukuvuoden 2024–2025 alussa alkuluokkatoiminnasta luovutaan seuraavissa yksiköissä; Vendlaskolan, Klaukkalan, Syrjälän, Harjulan, Valkjärven, Metsäkylän, Uotilan, Lukkarin, Maaniitun, Karhunkorven, Nukarin, Palojoen ja Länsikaaren koulut.

Lukuvuonna 2025–2026 ei uusia muutoksia

Lukuvuoden 2026–2027 alussa alkuluokkatoiminnasta luovutaan seuraavissa yksiköissä: Lepsämän ja Röykän koulut.

Esiopetuksen järjestäminen päättyy seuraavissa yksiköissä lukuvuoden 2024–2025 alussa: Vendlaskolan, Valkjärven, Metsäkylän, Karhunkorven ja Palojoen koulut. Näiden koulujen tulevien alkuopetuksen oppilaiden esiopetus järjestetään mahdollisuuksien mukaan sijainniltaan parhaassa mahdollisessa esiopetusyksikössä.

Vaikutusten ennakoarvioinnin aineisto:

Vaikutusten arvioinnin aineisto on kerätty Nurmijärven alkuluokkatoiminnan arvioinnin ja kehittämisen aineistoista.

Alkuluokkatoiminnasta on koottu suunnitelmallisesti palauteaineistoa huoltajilta, esihenkilöiltä ja kasvattajilta pilotin aikana alkaen vuodesta 2019.

Vaikutusten ennakoarvioinnissa on lisäksi käytetty laajasti sivistys- ja hyvinvointitoimialan kasvatuksen- ja opetuksen ammattilaisten koulutuksen ja kokemuksen tuomaa osaamista, peilaten sitä kyselyiden tuloksiin ja teorian tietoon. Kerättyä aineistoa on analysoitu soveltaen aineiston analyysin menetelmiä. Aineiston vertailun mahdollisuudet muihin toimijoihin ja tutkimustuloksiin ovat olleet rajalliset johtuen vertailukelpoisen aineiston puutteesta.

Tieteellistä yliopistotasosta tutkimusta joustavasta esi- ja alkuopetuksesta on vielä valtakunnallisesti vähän saatavilla. Laura Rantavuoren väitöskirjatutkimus vuodelta 2019 on uraauurtava tutkielma. Valtakunnallinen kiinnostus joustavaan esi- ja alkuopetukseen on alallamme kasvamassa monissa kunnissa ja kaupungeissa ja tieteellistä tutkimustakin on varmasti sen myötä tulossa lisää.

Nurmijärven alkuluokkatoiminnan arvioinnin ja kehittämisen aineistot:

Palautekyselyt huoltajille ja kasvattajille

- Syksy 2019: 263 vastausta, joista 212 vanhemmilta
- Kevät 2021: 298 vastausta, joista 222 vanhemmilta
- Laatukysely kaikkien 0–3 vuosiluokkien oppilaiden vanhemmille ja kasvattajille toukokuussa 2022: 393 vastausta vanhemmilta ja 93 vastausta kasvattajilta

Alkuluokkatyöryhmä eli avoin käsi tukee toiminnan kehittämistä ja on tuottanut aineistoa vaikutusten ennakoarviointiin.

- Työryhmän kokoonpano: Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen opettajia, erityisopettajia ja esimiehiä eri yksiköistä

KoVa-tiimi ohjaa toiminnan kehittämistä ja on tuottanut aineistoa vaikutusten ennakoarviointiin.

- Tiimin kokoonpano: Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen päälliköt, asiantuntijat ja aluerehtorit

Pedagogiset kahvilat alkuluokkatoimijoille vuoden 2023 aikana.

	VAIHTOEHDON KUVAUS	PÄÄTÖSVAIHTOEHDON LAPSIIN VAIKUTTAVAT HYÖDYT TIIVITETYSTI	PÄÄTÖSVAIHTOEHDON LAPSIIN VAIKUTTAVAT HAITAT
<p>Vaihtoehto 1. Nykytila: Joustava alkuluokkamalli kaikissa yksiköissä</p>	<p>Nurmijärven kunnan esiopetus, 1. luokan ja osittain 2. luokan opetus toteutuu alkuluokkamallissa Mäntysalon koulun Haikalan toimipistettä ja Isoniitun koulua sekä Haikalan ja Ylitilantien päiväkoteja lukuun ottamatta.</p> <p>Alkuluokissa toimivat vuosiluokat 0–1 tai 0–2 muodostaen opetusryhmän, jonka toiminta suunnitellaan ja toteutetaan yhtenäisenä kokonaisuutena.</p> <p>Toimintaa ohjaavat perusopetuslaki (628/1998) ja perusopetusasetus (20.11.1998/852) sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet ja paikalliset opetussuunnitelmat. Täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevia esioppilaita koskee myös varhaiskasvatuslaki (540/2018).</p> <p>Esiopetuksen oppilaiden täydentävä varhaiskasvatus järjestetään joko koulussa tai päiväkodissa.</p>	<p>Oppimisen ja koulunkäynnin tuki tiivistyy; tuen resurssit ovat alkuluokissa hyvät. Useamman kasvattajan ryhmässä pystytään huomioimaan lapsen tarpeet ja eriyttämään sekä ylös- että alaspäin.</p>	<p>Toiminnallinen oppiminen aiheuttaa meteliä ja hälinää jakotilojen puuttumisen vuoksi.</p>
		<p>Kiusaamisen ehkäisy ja puuttuminen toteutuu tehokkaammin; luokassa on enemmän kasvattajia opettamassa sosiaalisia taitoja.</p>	<p>Mikäli ryhmän jakaminen pienempiin ryhmiin ei onnistu, alkuluokan koetaan olevan iso ryhmä.</p>
		<p>Oppiminen tapahtuu pienryhmissä, jolloin on mahdollista ottaa huomioon lasten oppimisen valmiudet</p>	<p>Koulumainen opiskelu alkaa liian aikaisin, tarvitaan "Aikaa leikille".</p>
		<p>Useampi kasvattaja luokassa mahdollistaa tuen järjestämisen ja lasten tarpeisiin vastaamisen. (lasten muuttuneet tarpeet, mm lasten ohjattavuus ja tunteiden säätelyn taidot). Useampi aikuinen havainnoi lasta ja tuottaa tietoa lapsen tuen järjestelyihin.</p>	<p>Tasalaatuinen alkuluokkatoiminta ei ole vielä toteutunut koko kunnassa.</p>
		<p>Yhteisöllisyys, yhdessä oppiminen sekä mallioppiminen tukevat oppimista</p>	<p>Mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen päivän aikana ei mahdollistu.</p>
		<p>Eheä koulupolku, siirtymä esiopetuksesta kouluun on toimiva ja lapsen tapa oppia huomioidaan eri vaiheissa koulupolkua. Lasten sosiaalisten suhteiden jatkumo (kaverisuhteiden</p>	<p>Alkuluokkien viestintä huoltajien suuntaan kaipaa kehittämistä. 25,3 % huoltajista kokee, että ei saa tarpeeksi tietoa lapsen arjesta alkuluokassa.</p>

ALKULUOKKATOIMINNASTA LUOPUMISEN VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI

		pysyvyys) tärkeä asia lapsen kannalta.	
		83.1 % huoltajista on täysin tai jokseenkin samaa mieltä, että lapsen saama opetus alkuluokassa on edistänyt hänen koululaiseksi kasvamistaan.	Alkuluokat tukevat heikosti lapsia, joilla on tarkkaavaisuuden haastetta johtuen tilojen sopimattomuudesta toiminnalle.
		Oppilaan itsetunto kasvaa , koska onnistumisia pystytään luomaan opetukseen enemmän eri-ikäisten oppijoiden seurassa.	
		Lähes kaikki esiopetusikäiset lapset ohjautuvat alkuluokkiin eli lähikouluun, ja tuki pystytään rakentamaan sinne erityisluokkien sijaan.	
		Oppilas etenee oman kasvun ja kehityksen mukaisesti.	
		Alkuluokkatoiminta kehittää erityisesti lapsen ajattelun, oppimisen ja työskentelyn taitoja.	

VAIHTOEHTO	ARVIOT HYÖDYISTÄ JA HAITOISTA
Vaihtoehto 1. Joustava alkuluokkamalli kaikissa yksiköissä	<p>OPETUSRYHMIEN KOKO Joustavassa alkuluokkamallissa opetusryhmien koko vaihtelee koulukohtaisesti 20–30 oppilasta ja 2–4 kasvattajaa. Alkuluokassa on ryhmää varten useampi kasvattaja, jotka jakavat ryhmää opetuksen aikana tarkoituksenmukaisella tavalla. Useampi kasvattaja mahdollistaa ryhmän joustavan ryhmittelyn ja eriyttämisen sekä ylös-, että alaspäin. Pienemmissä kouluissa ikäryhmät ovat pienempiä kuin suurissa kouluissa, jolla on vaikutusta alkuluokan opetusryhmän kokoon.</p> <p>TALOUS- JA KUSTANNUSVAIKUTUKSET Joustava alkuluokkatoiminta on ollut vahvassa kehittymisen vaiheessa. Toiminnan kehittäminen on tehty vahvasti yhteiskehittämällä ja kokeilun kulttuurin avulla. Tämä kehittämisen vaihe on haluttu turvata ohjaamalla resurssia alkuluokkiin ja näin turvata uuden toimintatavan kehittäminen.</p> <p>Toiminta vaatii esiopetuksessa lisää henkilöstöresurssia täydentävän varhaiskasvatuksen osalta. Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus on määritelty laissa, joka on 7 lasta/1 kasvatusvastuullinen henkilö. Lasten varhaiskasvatuspäivät vaihtelevat klo 06.00–18.00 välillä, jonka toteutus vaatii lakisääteisten suhdelukujen</p>

	<p>vuoksi kolmen-neljän henkilön työpanoksen/esiopetusryhmä. Esimerkiksi tilanne, jossa alkuluokan esioppilaiden määrä on alle 21 oppilasta, aiheuttaa lisäkustannuksia.</p> <p>Alkuluokkatoiminta on lisännyt suoran luokan malliin (vaihtoehto 2.) verrattuna lastenhoitajien henkilöstökuluja 15 henkilötyövuodella. Alkuluokkatoiminnasta luopumisesta saatava säästö on 559 000 €.</p> <p>Alkuluokkatoiminta on lisännyt ruokahuoltoon ja siivoukseen liittyviä kustannuksia varhaiskasvatuksessa, koska alkuluokkatoimintaan liittyvä täydentävä varhaiskasvatuksen ruokahuolto, aamupala ja välipala ovat lisänneet osassa toimipisteitä ruokapalveluvastaavien työtunteja. Vuotuinen lisäkustannus on työtunnin vuosihinta 4 452 €/koulu. Yhteensä 17 808 €/vuosi.</p> <p>Alkuluokkatoiminnasta on syntynyt kuljetuskustannuksia tilanteissa, joissa täydentävää varhaiskasvatusta ei ole voitu kustannussyistä järjestää samassa paikassa, vaan oppilaita on siirretty saamaan palvelua toiseen toimipisteeseen. Vuonna 2023 on kolmelta koululta kuljetettu oppilaita täydentävään varhaiskasvatukseen ja kustannusten on arvioitu olevan 11 900 € vuodessa.</p>
	<p>TILAT Alkuluokkatoiminnalla on tällä hetkellä tiloja sekä kouluilla että päiväkodeissa. Tilat riittävät pääsääntöisesti tällä hetkellä.</p> <p>Mikäli alkuluokkatoiminta jatkuisi, toivotaan pedagogisesti tilojen osalta tulevaisuudessa lisää muuntautumiskykyä ja mahdollisuutta jakaa oppilaita enemmän pieniin ryhmiin. Alkuluokat toimivat pääosin kouluiksi rakennetuissa tiloissa, jotka eivät palvele kaikilta osin esioppilaiden tarpeita eivätkä vastaa varhaiskasvatuksen tiloille asetettua tilamitoitusta.</p>
	<p>HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET (saatavuus, pitovoima, työhyvinvointi) Nurmijärven alkuluokkatoiminnasta ollaan kiinnostuneita valtakunnallisesti ja joustavaa esi- ja alkuopetusta kehitetään tällä hetkellä monissa kunnissa ja kaupungeissa. Nurmijärvellä on käynyt paljon kiinnostuneita vierailijoita ja Nurmijärveltä pyydetään esittelyjä kasvat- ja opetusalan tilaisuuksiin mm. Opetushallitukseen.</p> <p>Alkuluokkatoiminta jakaa henkilöstön mielipiteitä. Se on usealle veto- ja pitovoimatekijä, joillekin taas työntövoima.</p> <p>Tiimityöskentely on iso kulttuurin muutos koulun opettajille. Esiopetuksen työntekijöille useamman henkilön tiimissä työskentely on tuttua. Laura Rantavuori (2019) on väitöskirjassaan tutkinut työn muutosta, jossa useampi asiantuntija tekee työtä yhdessä. Yhteistyön synnyttäminen vaatii aikaa ja onnistuessaan se mahdollistaa hedelmällisen ja oppilasta hyödyttävän moniammatillisen yhteistyön. (L. Rantavuori, 2019)</p> <p>Moniammatillinen yhteistyö alkuluokkatiimissä lisää opettajien kokemuksen mukaan psyykkistä selviytymiskykyä ja joustavuutta haastavissa tilanteissa, mikä lisää työhyvinvointia. Kun useampi henkilö on pohtimassa ja ratkaisemassa tilanteita, on siinä selkeä ero perinteiseen yksin luokassa toimimisen tapaan.</p>

	<p>Henkilöstö kokee alkuluokkatyöskentelyssä haasteena yhteisen suunnitteluajan puutteen ja kaipaa lisää selkeyttä johtamiseen ja johtamisen rakenteisiin (palaverit).</p> <p>Alkuluokkatyöskentelyä moniammatillisessa tiimissä vaikeuttaa se, että henkilöstö työskentelee eri virka- ja työehtosopimusten sekä työaikamääräysten mukaisesti. Tämä hankaloittaa esimerkiksi yhteistä työn suunnittelua.</p>
	<p>VAIKUTUKSET OPPILASSIJOITTELUUN (koulukuljetukset)</p> <p>Alkuluokkamallissa oppilaaksiotto tulevaan alakouluun tehdään pääsääntöisesti esiopetukseen sijoittamisvaiheessa. Tätä prosessia ohjaavat voimassa olevat oppilaaksioton periaatteet. Oppilaaksiotto esiopetuksen alkaessa vähentää oppilaan koulupaikkavaihtoksia, koska esiopetus on samassa paikassa kuin alkuopetus. Tämä on yksi alkuluokkamallin vahvuus.</p> <p>Kolmessa pienessä alkuluokkayksikössä on täydentävän varhaiskasvatuksen järjestäminen toteutettu kuljettamalla esioppilaat lähipäiväkotiin kustannussyistä (lukuvuonna 2023–2024).</p>
	<p>ESI- JA ALKUOPETUKSEN YHTEISTYÖ</p> <p>Yhteistä työtä tehtäessä on esi- ja alkuopetuksen yhteistyö helppoa ja tapahtuu arjessa ilman erillistä resurssointia ja suunnittelua. Oppilaan koulupolku on eheä ja pedagogiset oppilasta hyödyttävät käytännöt siirtyvät oppilaan kanssa työskentelevien kasvattajien kesken luontevasti ilman tietokatkoksia.</p> <p>Alkuluokkatoiminnassa on kehitytty paljon keskinäisessä työn tuntemuksessa. Kohtaamisten avulla on löydetty yhteisiä, lasta hyödyttäviä toimintatapoja ja pedagogisia ratkaisuja.</p>

VAIHTOEHTO	VAIHTOEHDON KUVAUS	PÄÄTÖSVAIHTOEHDON LAPSIIN VAIKUTTAVAT HYÖDYT TIIVITETYSTI	PÄÄTÖSVAIHTOEHDON LAPSIIN VAIKUTTAVAT HAITAT TIIVITETYSTI
<p>Vaihtoehto 2. Suorat luokat</p>	<p>Nurmijärven kunnan esiopetus sekä 1. ja 2. luokan opetus toteutuu suorissa luokissa.</p> <p>Suorissa luokissa esi- ja alkuopetuksen (1–2 lk.) oppilaat muodostavat opetusryhmiä oman ikäryhmänsä mukaisesti.</p> <p>Toimintaa ohjaavat perusopetuslaki (628/1998) ja perusopetusasetus (20.11.1998/852) sekä esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteet ja paikalliset opetussuunnitelmat. Täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevia esioppilaita koskee myös varhaiskasvatuslaki (540/2018).</p> <p>Esiopetus toteutetaan koulun tai päiväkodin tiloissa omana toimintana.</p> <p>Esiopetusryhmät muodostetaan varhaiskasvatuslain mukaisesti enintään 21 lapsen ja kolmen kasvattajan ryhmiksi.</p> <p>Esiopetuksen oppilaiden täydentävä varhaiskasvatus järjestetään joko koulussa tai päiväkodissa.</p>	<p>Lakisääteinen kasvattajamitoitus esiopetuksessa 21 esioppilasta ja 3 kasvattajaa säilyy</p>	<p>Yksi aikuinen luokassa ei pysty vastaamaan kaikkien oppilaiden tarpeisiin.</p>
		<p>Oppilaille tulee opetuspäivän aikana vähemmän siirtymiä, kun työskennellään pääsääntöisesti samassa opetustilassa ja ryhmärakenteessa.</p>	<p>Tämän päivän lasten tarpeisiin vastaaminen ilman eriyttämisen mahdollisuutta on haastavaa.</p>
		<p>Vuorovaikutussuhteiden määrä kuormittaa osaa lapsista. Suorissa luokissa ryhmä on pysyvämpi, koska pienempiin ryhmiin jakamista tehdään vähemmän. Vuorovaikutuskontaktien määrä ja vaihtelu on siis vähäisempää.</p>	<p>Lasten ohjautuminen erityisluokille saattaa lisääntyä, koska lapsille osalle lapsista tarvitaan useamman aikuisen luokkia.</p>
			<p>Tuen jatkumo esi- ja alkuopetuksen välillä katkeaa. Henkilöstön keskinäisessä yhteistyössä tapahtuu tiedonsiirtoa paljon yhteistä työtä tehdessä.</p>
			<p>Siirtymiä voi olla varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja siitä kouluun useita.</p>

VAIHTOEHTO	ARVIOT HYÖDYISTÄ JA HAITOISTA
<p>Vaihtoehto 2. Suorat luokat</p>	<p>OPETUSRYHMIEN KOKO Suorat luokat -mallissa opetusryhmien koko vaihtelee perusopetuksessa koulukohtaisesti 15–25 oppilaan välillä. Suorissa luokissa on yksi opettaja ja tarvittaessa koulunkäynnin ohjaajaresurssia.</p> <p>Pienemmissä kouluissa luokat ovat usein yhdysluokkia, jolloin yksi opettaja opettaa kahta vuosiluokkaa samanaikaisesti.</p> <p>Esiopetuksen enimmäisryhmäkoko on määritelty varhaiskasvatuslaissa 7 esioppilasta/1 kasvattaja.</p> <p>TALOUS- JA KUSTANNUSVAIKUTUKSET Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus on määritelty laissa ja se on 7 lasta/1 kasvatusvastuullinen henkilö. Lasten varhaiskasvatuspäivät vaihtelevat 06.00–18.00 välillä, minkä toteuttaminen vaatii lakisääteisten suhdelukujen vuoksi kolmen-neljän henkilön työpanoksen/esiopetusryhmä.</p> <p>Vaihtoehto 2, (Suorat luokat -malli) Omana ikäryhmänään toteutettava esiopetus vähentää esiopetuksen henkilöstötarvetta 15 henkilötyövuotta. Alkuluokkatoiminnasta luopumisesta saatava säästö on 559 000 €, joka jakautuu vuosille 2024–2027 seuraavasti: vuonna 2024 189 000 €, vuonna 2025 258 000 €, vuonna 2026 47 000 € ja vuonna 2027 65 000 €. Vuonna 2027 toteutuu 15 henkilötyövuoden säästö kokonaisuudessaan.</p> <p>Kestävän kasvun ohjelman mukaista taloudellista säästöä saadaan syntymään siten, että esiopetusta ei järjestetä kaikissa yksiköissä. Esioppilaat pyritään sijoittamaan siten, että muodostuu varhaiskasvatuslain mukaisia kolmen kasvattajan ryhmiä ja henkilöstöresurssit ovat näin tehokkaasti käytössä.</p> <p>Tukea tarvitsevat oppilaat perusopetuksen luokissa ovat yhden opettajan ja mahdollisen koulunkäynnin ohjaajan ohjauksessa. Pienempiin ryhmiin jakaminen vaatii resurssia ja alkuluokissa on useamman kasvattajan avulla tuen tarpeeseen pystytty vastaamaan joustavasti. Ohjaajaresurssin ja pienluokkien tarve saattaa lisääntyä, kun oppilaille haetaan useamman aikuisen luokkia.</p> <p>Esiopetusryhmissä esioppilaan tuki järjestetään varhaiskasvatuksen tuen järjestämisen prosessin mukaisesti. Suoran luokan malli saattaa lisätä varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajien tarvetta esiopetusryhmissä.</p> <p>Suorat luokat -mallissa koulukuljetuksista syntyy mahdollisesti lisäkustannuksia. Osapäiväisten esiopetusoppilaiden kuljetuskulut tulevat mahdollisesti kasvamaan jonkin verran esiopetuspaikan osoittamisen muutoksen takia. Kuljetussuunnittelijat ovat arvioineet, että kuljetuskustannukset saattavat nousta, mikäli kuljetusten toteuttamiseen tarvitaan lisäauto. Lisäauton kustannus on 70 000–80 000 euroa lukuvuositasolla.</p>

	<p>TILAT Suoriin luokkiin siirtyminen nykyisestä alkuluokkamallista on kolmen vuoden siirtymäajalla mahdollinen: 1. lukuvuosi 2024–2025, 2. lukuvuosi 2025–2026 ja 3. lukuvuosi 2026–2027.</p> <p>Tilat riittävät, koska kunnan kokonaislapsimäärä on laskussa ja muuttuu ja vaihtelee alueittain. Esiopetusta järjestetään jatkossa pääsääntöisesti koulujen tiloissa ja tarvittaessa päiväkodeissa, tämä on välttämätöntä tilojen riittävyyden takaamiseksi. Tilat vaativat muokkausta esiopetuksen ja täydentävän varhaiskasvatuksen tarpeisiin.</p> <p>HENKILÖSTÖVAIKUTUKSET (saatavuus, pitovoima, työhyvinvointi) Suorissa luokissa työskentely on monille opettajille tuttua. Suoriin luokkiin siirtyminen on osalle opettajista ja varhaiskasvatuksen henkilökunnasta helpotus ja osalle pettymys. (Henkilöstön kuulemistilaisuudet NUUKA-toimenpiteistä kevät 2023).</p> <p>Esi- ja alkuopetuksessa kehitetään ja tutkitaan tällä hetkellä valtakunnallisesti uudenlaisia tapoja toteuttaa kasvatus- ja opetustehtävää. Työnantajakuvan kannalta suorat luokat -vaihtoehto on riski tilanteessa, jossa veto- ja pitovoima ovat tärkeitä asioita rekrytointien onnistumiseen.</p> <p>Tiimityöskentely on iso kulttuurin muutos koulun opettajille. Laura Rantavuori (2019) on väitöskirjassaan tutkinut juuri tätä työn muutosta, jossa useampi asiantuntija tekee työtä yhdessä. Yhteistyön synnyttäminen vaatii aikaa ja onnistuessaan se mahdollistaa hedelmällisen ja oppilasta hyödyttävän moniammatillisen yhteistyön. Ammattilaisten yhteistyö institutionaalisella rajavyöhykkeellä voi kuitenkin olla haastavaa. (L. Rantavuori, 2019)</p> <p>Suoriin luokkiin siirtyminen vapauttaa kelpoista varhaiskasvatuksen henkilöstöresurssia alkuluokista muuhun esiopetus- ja varhaiskasvatustyöhön.</p> <p>VAIKUTUKSET OPPILASSIJOITTELUUN (KOULUKULJETUKSET) Alkuluokkamallista pois siirtyminen vaatii sekä perusopetuksen että esiopetuksen oppilaaksioton periaatteiden tarkastelua ja uudelleen määrittelyä. Esioppilaaksi ottamisesta tehdään oma prosessi.</p> <p>Esioppilaaksi ottaminen ei tapahdu jatkossa välttämättä koulupolun mukaisesti, jolloin lapselle saattaa tulla useampi nivelvaihe, siirryttäessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja sitten kouluun.</p> <p>Kestävän kasvun ohjelman mukaista taloudellista säästöä syntyy siten, että esiopetusta ei järjestetä kaikissa yksiköissä. Esioppilaat pyritään sijoittamaan niin, että muodostuu varhaiskasvatuslain mukaisia kolmen kasvattajan ryhmiä ja henkilöstöresurssit ovat näin tehokkaasti käytössä.</p> <p>Suorat luokat mallissa osapäiväisten esioppilaiden koulukuljetustarve tulee mahdollisesti kasvavamaan jonkin verran esiopetuspaikan osoittamisen muutoksen vuoksi.</p> <p>ESI- JA ALKUOPETUKSEN YHTEISTYÖ Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö jatkuu. Opetussuunnitelmat velvoittavat yhteistyöhön ja sujuvan siirtymävaiheen rakentamiseen yhteistyössä oppilaalle.</p>
--	--

	<p>Yhteistyön tekemistä haastaa yksiköiden maantieteellinen sijainti. Laajassa kunnassa esiopetusyksiköiden ja koulujen välinen matka voi olla hyvin pitkä ja tämänkaltaisessa tilanteessa yhteistyön toteuttaminen vaatii tarkkaa suunnittelua ja resurssointia. Tällaisessa tilanteessa yhteistyö on hyvin haavoittuvaa esimerkiksi henkilöstön poissaolotilanteissa.</p> <p>Yhteistyön tekeminen oppilasta hyödyttävällä tavalla tulee mahdollistaa suorissa luokissa ja siihen tulee budjetoida resurssia. Resurssien budjetoinnissa on huomioitava oppilaiden kuljetuskustannukset yhteistyön toteutuksessa, yhteistyön suunnitteluun ja palavereihin, oppilaan nivelvaiheen tiedonsiirtoon ja johtamiseen tarvittava aika. Yhteistyön toteuttaminen vaatii selkeitä rakenteita ja johtamista.</p> <p>Toisen työn tuntemus on yksi edellytys yhteistyölle, sen sujumiselle ja arvostukselle. Suorat luokat -mallissa kasvattajat eivät tee yhteistä työtä siinä määrin, että tutuksi tuleminen, työn tuntemus ja tuttuuden hyödyt todentuisivat.</p>
--	---

TAULUKOITA:

Taulukko 1: Henkilöstövähennysten aikataulu ja suorat kustannusvaikutukset (HTV= henkilötyövuosi)

8/2024–07/2025	8/2025–07/2026	8/2026–07/2027
12 lastenhoitajan HTV	0 lastenhoitaja HTV	3 lastenhoitaja HTV

Taulukko 2: Henkilöstökuluista muodostuvat säästöt jakautuvat vuosille 2024–2027 seuraavasti:

2024	189 000 euroa
2025	258 000euroa
2026	47 000 euroa
2027	65 000 euroa

Taulukko 3: Oppilasmääräennusteet vuosiluokittain 8/2024–7/2027

Tämä taulukon tiedot perustuvat 16.08.2023 Nurmijärven kunnassa asuvien lasten osoitetietoihin ja ne perustuvat nykyisiin oppilaaksioton lukittuihin alueisiin. Avoimilta alueilta luvut perustuvat viime vuosina aluerehtoreiden pääsääntöisesti ohjaamiin koulupaikkoihin. Tässä taulukossa ei ole otettu huomioon oppilaaksioton sisarusperusteita tai pedagogisia sijoittamisperusteita. Näin ollen luvut eivät ole täysin lukitut, vaan ne ovat ennusteita kouluihin sijoittuvien lasten lukumäärästä. Lisäksi vuosien 2021 ja 2022 lapsimääriä ei ole sijoitettu koulujen oppilaaksioton mukaan vaan ne on esitetty ainoastaan alueellisina lukuina.

KLAUKKALA														
2018 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2019 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2020 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2021 syntyneet	2022 syntyneet	
VENDLA	11		11	VENDLA	11		11	VENDLA	10		10	VENDLA	7	14
KLAUKKALA	38	15	53	KLAUKKALA	46	21	67	KLAUKKALA	45	14	59		210	
SYRJÄLÄ	9	23	32	SYRJÄLÄ	14	26	40	SYRJÄLÄ	15	13	28			
MÄNTYSALO	32	7	39	MÄNTYSALO	42	9	51	MÄNTYSALO	25	8	33			
HÄRJULA	10	5	15	HÄRJULA	11	5	16	HÄRJULA	9	15	24			
ISONIITTU	11	8	19	ISONIITTU	12	10	22	ISONIITTU	4	8	12			
LEPSÄMÄ	8	31	39	LEPSÄMÄ	8	29	37	LEPSÄMÄ	9	38	47			
VALKIÄRVI	2	5	7	VALKIÄRVI	3	2	5	VALKIÄRVI	1	1	2			
METSÄKYLÄ	7	3	10	METSÄKYLÄ	2	1	3	METSÄKYLÄ	7	3	10			
UOTILA	5	6	11	UOTILA	6		6	UOTILA	10		10			
			236				258				235			
KIRKONKYLÄ														
2018 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2019 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2020 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2021 syntyneet	2022 syntyneet	
LUKKARI	21	12	33	LUKKARI	17	12	29	LUKKARI	18	14	32	KIRKONKYLÄ	73	73
MAANIITTU	21	10	31	MAANIITTU	22	6	28	MAANIITTU	24	7	31			
KARHUNKORPI	1	15	16	KARHUNKORPI	5	15	20	KARHUNKORPI	3	16	19			
PALJOJOKI	7		7	PALJOJOKI	3	2	5	PALJOJOKI	7	5	12			
NUKARI	11		11	NUKARI	9	2	11	NUKARI	10		10			
			98				93				104			
RAJAMÄKI														
2018 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2019 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2020 syntyneet	lukittu	avoin	yhteensä	2021 syntyneet	2022 syntyneet	
LÄNSIKAARI	8	9	17	LÄNSIKAARI	8	10	18	LÄNSIKAARI	6	7	13	Rajamäki	82	72
RAJAMÄKI	47	27	74	RAJAMÄKI	42	40	82	RAJAMÄKI	62	27	89	Röykkä	21	30
RÖYKKÄ	21		21	RÖYKKÄ	21		21	RÖYKKÄ			16			
			112				121				118			

Taulukko 4. Lasten kokemuksia alkuluokasta. Aineisto koottu haastattelemalla Alkuluokan oppilaita keväällä 2023.

Mikä alkuluokassa on kivaa? 358 mainintaa

Mikä alkuluokassa on tylsää? 72 mainintaa

KIRJALLISET LÄHTEET:

OPH, Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014,

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/esiopetuksen_opetussuunnitelman_perusteet_2014.pdf

OPH, Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014,

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet>

Rantavuori, L. (2019). Kohti relationaalista asiantuntijuutta joustavassa esi- ja alkuopetuksessa. Väitöskirja.

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1170-4>

MUUT AINEISTOT: Katso johdanto